

Verslag bijeenkomst Landelijk Netwerk Studentenwelzijn

Thema: hoogbegaafdheid

Op donderdag 20 april kwam het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn weer online bijeen. Met 115 deelnemers werd kennis uitgewisseld over hoogbegaafdheid in relatie tot studentenwelzijn in het hoger onderwijs. Expertise op hoogbegaafdheid is nodig zodat ook deze studenten in het onderwijs kunnen gedijen. Hoe herken je hoogbegaafdheid? Hoe ga je er als onderwijsprofessional mee om? Willy de Heer en Simone Keijsers vertelden over wat hoogbegaafdheid is en hoe je hoogbegaafde studenten kan begeleiden. Daarnaast gaf Melchior Wammes, lid van de Adviesraad ÉigenWijshheid, duiding vanuit zijn eigen ervaring als hoogbegaafde student.

De bijeenkomst is opgenomen en kan [je binnenkort hier bekijken](#).

De sessie startte met een aantal algemene mededelingen omtrent het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn:

- De stuurgroep van het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn heeft een strategiesessie gehouden. Hieruit zijn de volgende punten gekomen:
 - Meer focus op de lange termijn
 - Aanstelling programmacommissie
 - Communicatiestrategie voor meer externe bekendheid: in hoeverre is jouw CvB bijvoorbeeld al bekend met het Landelijk Netwerk?
 - Naamswijziging naar '**strategisch team**'
- Wil jij je inzetten voor het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn? **Oproep programmacommissie: [meld je nu aan!](#)**
- Lustrum editie: het Landelijk Netwerk Studentenwelzijn bestaat **vijf jaar!**
Save the date: 28 september 2023
- [LinkedIn community](#): platform voor uitwisseling
- Landelijke kennisbank Studentenwelzijn via [kennisbankstudentenwelzijn.nl](#)

Hoogbegaafde studenten, wat hebben ze nodig? | Dr. Willy de Heer

Willy de Heer deed promotieonderzoek naar hoogbegaafdheid in het onderwijs voor hoogbegaafde kinderen, of anders gezegd zeer makkelijk lerende kinderen. Willy gaf tijdens de bijeenkomst een uiteenzetting over wat hoogbegaafdheid inhoudt en hoe dit kinderen en jongeren beïnvloedt in het onderwijs en in hun ontwikkeling. Dat deed zij met het beantwoorden van drie vragen:

1. Waarom is er hulp nodig?
2. Op welk gebied is er behoefte aan ondersteuning?
3. Hoe kan je hieraan tegemoetkomen in het hoger onderwijs?

Ongeveer 2,5 procent van de bevolking is hoogbegaafd. Hoogbegaafde leerlingen hebben in hun ontwikkeling over het algemeen een voorsprong op taal, sociaal, emotioneel en cognitief niveau. De ontwikkeling gaat sneller, met als gevolg dat ze meer risico lopen om uit te vallen op school. Het verschil tussen hen en de andere leerlingen uit zich bijvoorbeeld in andere interesses en communicatieproblemen. Er wordt ook ervaren dat deze leerlingen gevoeliger zijn voor prikkels van buitenaf. Doordat het onderwijssysteem niet is afgestemd op deze groep, kan het voorkomen dat

zij in een negatieve spiraal raken waarin ze onder andere ondervraagd worden, afstemmingsproblemen ervaren, stress ervaren, slaapproblemen en lichamelijke klachten krijgen.

Hoe kun je hieraan tegemoet in het hoger onderwijs? Het herkennen van hoogbegaafde studenten is van belang. Veel studenten zullen van zichzelf niet weten dat ze hoogbegaafd zijn. Om hier achter te komen kan je de ontwikkeling/levensgeschiedenis van de student bespreken. Daarnaast wijst een aantal zaken op hoogbegaafdheid, zoals: op jonge leeftijd studeren, depressie, faalangst, veel en intens voelen, autodidact zijn en een groot moreel besef hebben.

Naast herkennen is erkennen essentieel. Ga bij jezelf na welke denkbeelden over hoogbegaafdheid je hebt en neem de student serieus. Hoogbegaafdheid wordt vaak gezien als een 'gift', maar het kan ook voor problemen zorgen. Om de student te helpen, zijn er vaak handvatten nodig om te leren ontspannen, relaties aan te gaan en leren om te leren. Daarnaast is er ook voldoende kennis over hoogbegaafdheid onder onderwijsprofessionals nodig.

Interactie en tijd voor vragen | Melchior Wammes & Dr. Willy de Heer

Na de kennisdeling van Willy de Heer kregen de deelnemers tijd om vragen te stellen aan Willy en Melchior Wammes. Melchior is 21 jaar en het volgen van onderwijs was bij hem niet vanzelfsprekend. Hij heeft in zijn onderwijs carrière op dertien verschillende onderwijsinstellingen gezeten. Hierdoor heeft hij veel schooltrauma opgelopen, wat hem ook in het hoger onderwijs parten speelt.

Melchior en Willy beantwoordden vragen over de noodzaak van een diagnose, doorverwijzing naar buiten de onderwijsinstelling, IQ-testen, en de relatie tussen hoogbegaafdheid en ADHD. Melchior benadrukte in zijn antwoorden dat het belangrijk is om in de groep van hoogbegaafde studenten een onderscheid te maken tussen de studenten die beschadigd zijn in hun onderwijs carrière, waardoor ze bijvoorbeeld faalangst hebben ontwikkeld, en degenen die dat niet zijn. Daarom is het begeleiden van hoogbegaafde studenten altijd maatwerk. Ook de voorkeur of afkeur hebben van het label hoogbegaafdheid is per persoon verschillend.

Begeleiding van hoogbegaafde studenten | Simone Keijsers

Simone Keijsers is trainer/coach van studenten en medewerkers en Hoogbegaafdheidsbegeleider van studenten aan de Universiteit Leiden. Tijdens de bijeenkomst ging Simone in op hoe het voor een hoogbegaafde student is/kan zijn om deel te nemen aan het hoger onderwijs. Welke aspecten van hoogbegaafdheid kan de student tegenkomen?

Hoogbegaafdheid klinkt heel positief en alsof er veel voordelen aan zitten, maar het is niet synoniem aan succesvol zijn. Tegenwoordig wordt er steeds meer aandacht gegeven aan hoogbegaafde kinderen, alleen gaat hoogbegaafdheid niet weg wanneer het kind volwassen wordt. De leerlingen hebben vaak de verwachting dat wanneer zij naar het hoger onderwijs gaan alles beter wordt: er zal meer diepgang zijn, meer discussie enzovoort. Maar deze verwachtingen worden vaak niet waargemaakt waardoor ze alsnog belemmeringen ervaren.

Dit heeft meerdere oorzaken, onder andere: ze nooit eerder moeite hebben moeten doen om te leren, niet hebben leren plannen, faalangst hebben ontwikkeld, moeite hebben met groepsopdrachten, de colleges te traag vinden gaan of ook de 'extra uitdaging' meer van hetzelfde is.

Wanneer hoogbegaafde studenten het hoger onderwijs ingaan en ook 'volwassen' zijn, wordt er van ze verwacht dat ze het allemaal zelf kunnen doen. Helaas is er nog weinig kennis en ervaring met hoogbegaafdheid in het hoger onderwijs. Wanneer een hoogbegaafde student gaat studeren kan het natuurlijk ook gewoon goed gaan met deze student. Maar de kans is ook aanwezig dat het niet is wat ze ervan verwachtten of het zelfs helemaal mis gaat.

Wanneer dit het geval is, heeft de student meer begeleiding nodig. Daarbij is het van belang dat er zonder oordeel naar de student wordt geluisterd. Ook moeten studenten inzicht krijgen in waar ze tegenaan lopen en wat ze nodig hebben om hiermee om te kunnen gaan. De diagnose of een label is hier niet altijd voor nodig, maar kan wel helpen voor een student om zichzelf te begrijpen. Daarnaast ziet Simone dat er vaak overlap is met ADD en ASS. Er is geen standaard lijstje met oplossingen voor een hoogbegaafde student, het is altijd maatwerk. Wel helpt het om kennis bij collega's hierover te vergroten en om activiteiten op te zetten waar hoogbegaafde studenten elkaar kunnen ontmoeten.

Interactie en tijd voor vragen | Melchior Wammes & Simone Keijsers

Na de kennisdeling van Simone Keijsers konden de deelnemers vragen stellen aan Simone en Melchior. Melchior en Simone beantwoordden vragen over het verkrijgen van bekendheid over het begeleiden van hoogbegaafde studenten binnen je eigen onderwijsinstelling, hoe hoogbegaafdheid als 'functiebeperking' benoemd kan worden om voorzieningen te krijgen en de relatie tussen hoogbegaafdheid en verslavingsgevoeligheid.

Ter afsluiting gaven Simone en Melchior de deelnemers tips mee over het begeleiden van hoogbegaafde studenten: "Verdiep je in hoogbegaafdheid en geef erkenning aan de studenten. Hoogbegaafdheid kan ook een probleem zijn, het is geen luxeprobleem." "Neem de student altijd serieus. Neem ook hun motivatie en vragen die ze stellen tijdens colleges serieus. Moedig dit aan in plaats van hun de mond te snoeren."